

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishču:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisli se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviščno je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemžli nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Blamaža.

Komaj je zatisnil veliki vladika bosenskorski oči, že so planili po njem liberalni listi. Prelitali so vsako stran v knjigi življenja Strossmayerjevega, da staknejo kaj, kar bi zamoglo zadeti cerkev in okrepiti duševno dekadenco liberalizma. Z vsilo so se vrgli posebno na glasoviti govor Strossmayerjev na vatikanskem koncilu; reški „Novi list“ in naša „Soča“ sta falzificirala cel govor; mi smo prinesli kratko vsebino tega govora, ki ni prav nič liberalen. Ker je „Novi list“ sub rosa priznal svojo laž, je stvar končana; vendar bo vsakega zanimalo, kako je Strossmayer sam ovrget laži onih, ki so širili apokrifni govor na vatikanskem koncilu. V pastirskem listu dne 4. februarja leta 1895. je pisal rajni Strossmayer takele:

„Pred več kot dvajsetimi leti je širil po Ameriki nek lahkomišljeni in izprideni duhovnik neki govor, ki sem ga baje jaz govoril na vatikanskem koncilu. Ta govor je grd, hudoben, skozin skoz heretičen, poln sumničenj, napadov, mržnje in odurnosti nasproti svetemu očetu papežu in sveti rimski stolici. Ta govor je pravi izrodek pekla. Duhovnik in škof, ki bi bila vstani izustiti tak govor, ne bi bila niti en trenutek vredna svetega svečeniškega in apostolskega imena. Zaslužila bi, da se jih takoj izbodi in pahne iz svete matere cerkve. Tega govora so bili seveda neizmerno veselivi sovražniki katoliške cerkve in svete rimske stolice, a katoličane je objela neizmerna toga. Jaz sem pa takoj, ko sem izvedel zata govor, ga označil kot lažnjiv in sem ga najodločneje odvrnil od sebe. Mnogo učenih in slavnih ameriških škofov, prijateljev mojih, ki so bili z menoj na vatikanskem koncilu, mi je pisalo o tem peklenskem govoru in so ga po ameriških listih takoj označili kot laž in kleveto. Toda še več: tisti lahkomišljeni duhovnik, ki je bil ta govor sestavil — ne vem, iz kakšnih namenov — je smrtno zbolel. Izpovedal se je katoliškemu

duhovniku in ga na smrtni postelji prosil, naj mi piše ime v njegovem imenu prosi odpuščanja, ker mi je ta govor podtaknil. Ker je to bilo proglašeno tudi v rimskih listih, sem bil trdno prepričan, da ni nikogar več na svetu, ki bi se drznil še lagati, da je oni krivoverski govor moj. Žalibog, da temu ni tako. Našla se je posvečena pravoslavna oseba — obskurni srbski zgodovinar arhimandrit Rutarac — ki je po javnih novinah trdil, da je zaman vse moje prizadevanje in da se jaz — ne vem iz kakšnih razlogov — hlinim in nočem priznati, da sem na vatikanskem koncilu res tako govoril, kot je zapisano v onem pamfletu.“ Strossmayer potem označi nestvarnost onega „gadnega“ spisa in pravi dalje: „Uprav stvarno je nemogoče, da bi bil kdaj kak katoliški škof mogel tako govoriti, ker ga ne bi potem trpeli v okrilju svete cerkve niti trenutek.

Vsi govori vatikanskega koncila so shranjeni v arhivu; vsi do zadnjega so bili stenografsko zabeleženi in ni je besedice, ki ne bi bila zapisana. Tak uporen in heretičen govor, kakršen je v onem pamfletu, ne bi bila na koncilu trpela ne vedčina, ne manjšina. Ni ga bilo in ga ne bo škofa, kateremu bi večina dopustila tako govoriti proti materi sv. cerkvi in sveti stolici. Ali tudi manjšina bi ne bila tega dopustila. V manjšini je bilo mnogo divnih, vzvišenih in slavnih škofov in kardinalov; Mathei, Rauscher in Schwarzenberg; med škofi Dupanloup, Darbois, Ketteler in Melchers; nikdo izmed teh škofov bi ne bil dopustil, da bi se bila krščanska vera tako pred vsemi grdila, kot jo grdi ta lažni govor. To bi bila manjšina trpela manj, ker bi to bilo uničilo njen ugled. Škofje manjšine so bili ravnotako pravoverni katoliki kot škofje večine. Jaz ne pravim tega, da obsojim brata, ki me je tako brezobzirno napadel. Bog naj mu oprost in jaz mu oprostim ravnotako, kakor želim, da mi Bog odpusti vse grehe!“

Do dna duše bi se morali sramovati oni lopevi, ki blatijo spomin Strossmayerjev, dasi vedo, da lažejo, varajo in zavajajo občinstvo. Ni jih sram, da pogrevajo laži nekega propalega duhovnika, da se sklicujejo na nekega fanatičnega srbskega popa, ki je

mrzil katoliško cerkev, ne brigajo se za zgodovinska dokazila, ki so vendar vsakomur na razpolago, ki se hoče prepričati o resnici. To vse počenjajo tisti, ki hočejo uveljaviti med nami moderno prosveto, ustvariti novo, čistejšo etiko in pregnati mrko temo srednjeveško. Preženite jo prej iz sebe, začnite delati s poštenimi sredstvi in potem šele nas osrečite s svojo lučjo!

Državni zbor.

Dunaj, 3. maja.

Po štirinajst dnevnem odmeru je danes poslanska zbornica zopet pričela svoje delo. Medtem je odstopil dolgoletni železniški minister dr. vitez Witte k. Njegov naslednik kot vodja žel. ministrstva dr. Wrba je danes prišel v zbornico, predstavil ga je minister grof Bylandt-Rheidt.

Soc. demokratje imajo danes rdeče „nagelje“ v znamenje radosti, da so dobili novega tovariša. V volivnem okraju umlega poslanca Poscha na Gor. Stajerskem je namreč pri nadomestni volitvi zmagal soc. demokrat Resel, ki je od l. 1897. do zadnjih splošnih volitev zastopal v peti kuriji mesto Gradec. Resel je sedaj prvi soc. demokrat v Avstriji, ki zastopa kmečke občine.

Dnevni red.

V zadnji seji pred počitnicami dne 11. aprila je dr. vitez Starzynski kot načelnik imunitetnega odseka predlagal, naj se kot prva točka na dnevni red postavi poročilo glede dr. Tavčarja, dasi je prejšnji dan konferenca klubskih načelnikov določila, da pridejo na vrsto carinski tarif, krošnjarski zakon in italijanska univerza. Ta dogovor pa zbornici ni bil znan, zato je pritrdila predlogo dr. Starzynskega, ker so itak poročila imunitetnega odseka navadno rešena v kratkih minutah. Danes je dr. Starzynski predlagal, naj se poročilo imunitetnega odseka odstavi z dnevnega reda, kar se je tudi zgodilo. Prva točka dnevnega reda je torej carinski tarif. Govorila sta danes poročevalci dr. Bärnreither in kršč. socialci Schrafft.

Čehi in vlada.

Mladočeški klub je imel že včeraj sejo, v kateri je dr. Pacak poročal o razgovorih z ministrom grofom Bylandt-Rheidtom, ki nadomešča obolelega min. predsednika ba-

rona Gautscha. Čehi namreč žele, da se čimprej snide češki dež zbor, kjer so Nemci z obstrukcijo preprečili zborovanje. Upanje je, da se okoli 20. t. m. snide češki dež zbor. Z ozirom na boljšo situacijo in ograde razmere so sklenili češki poslanci, da v državni zbornici vladi ne bodo delali težav.

Nujni predlog.

Posl. Malik in tovariši so začetkom današnje seje vložili nujni predlog: Vlada naj v 14 dneh predloži vse akte glede kapelnika Feixa pri 16. pešpolka. Malik je nad dve uri utemeljeval svoj predlog, zbornica pa je odklenila nujnost.

Rusko-japonska vojska.

Položaj v Mandžuriji.

Zadnjo soboto je poročal general Linevič carju, da so Rusi vzeli mesto Tuvazian. To mesto leži v porečju reke Jalu, blizu korejske meje. Linevič je s tem pomaknil svoje čete zelo proti jugu.

Ako se je operacija izvršila z zadostnimi silami, ima ta okupacija velik pomen, ker imajo Rusi v oblasti ves zgornji Jalu in v nevarnosti so tudi japonske zveze s Korejo. Pa ne le to, ampak ruska mandžurska armada je že takorekoč v zvezi z letječimi ruskimi oddelki v Koreji. Ta okolnost pa silno otežkuje Japoncem, obkoliti Vladivostok.

Medtem pa, ko je Linevič potisnil naprej svoje levo krilo, potiskajo tudi Japonci svoje levo krilo ob mongolski meji. — Ker stoji že močni japonski oddelki pri Faku-menu, hočejo najbrže Japonci obiti desno rusko krilo s tem, da prodirajo skozi Mongolijo. Toda to bi bilo silno težavno, da, skoro nemogoče, ker bi se morale operacije vršiti skozi puščavo Gobi. Japonci očitno izkušajo doseči s svojimi operacijami v Mongoliji dvoje: Prvi hočejo pokazati mongolskim knezom svojo moč, da jih pritegnejo nase, drugi pa hočejo izkoristiti deželo zase s klavno živino in drugimi potrebščinami, da obenem Rusom onemogočijo izkoriščevanje.

„Ruskoje Slovo“ poroča in Gunšulina, da so zadnje ruske poizvedbe dognale, da stoji prednje čete glavne japonske sile na črti Ljaoho-Cinno. Močni oddelki so zasedli in utrdili Kaijuno in Čantafu. Ruskemu poizvedovalnemu oddelku se ni posrečilo prekorčiti Ljaoho, ker so bregovi utrjeni.

njegov monizem ni prav nič drugega kot ateizem. Darwinizem kot descendenčna teorija v obče pa ne nasprotuje krščanskemu naziranju. Sicer pa, pravi Wasmann, da je čisto neznanstveno početje, zamenjavati darvinizem z razvojno podmeno, kajti že pred Darwinom je zastopal descendenčno Lamarck in za njim so zastopali Kölliker, Eimer, de Vries i. dr. „Kdor tedaj še zdaj — bodisi v popularnih brošurah, bodisi v predavanjih tadva pojma zamenjuje, ta je ali ignorant ali pasvoje občinstvo namenoma slepi!“

Nadalje pravi Wasmann: „Jaz razločujem med descendenčno teorijo kot naravoslovno podmeno in med descendenčno teorijo kot filozofskim svetovnim naziranjem nateistiški podlagi. Prvo sprejem v kolikor se da dokazati, zadnje pa v kolikor ne nasprotuje zakonom logike“. Kar se pa tiče pokoljenja človekovega, konstatira Wasmann, da je neznanstveno in nepošteno, če se živalsko pokoljenje človekovo popisuje

LISTEK.

Odprto pismo patra Ericha Wasmanna S. J. na Haecklovo predavanje v Berlinu.

Sedaj smo popolnoma na jasnem, kako Haeckel dela svoja predavanja. Mož se ni doživel takega fiaska, odkar so ga raztrgali Paulsen, Adickes in Loofs, kot sedaj, ko je v Berlinu potvarjal nazore slovečega naravoslovca, jezuita P. Wasmanna o descendenčni in jih izrabljaj zase. Mi smo Wasmannovo stališče pojasnili v podlistku „Slovenca“ dne 1. maja; sedaj pa je Wasmann sam pisal Haecklu odprto pismo, kjer je pojasnil nesamo neznanstvenost, ampak tudi nepoštenost tega fanatičnega apostola nevere. P. Wasmann povdarja najprej, da njegova privatna mnenja o descendenčni teoriji niso merodajna ne za katoliško cerkev, ne za jezuitski red in da so že pred njim razni krščanski apologetje priznavali soglasje descendenčne teorije s krščanskim svetovnim naziranjem. Potem konstatira Wasmann, da Haeckel nekaterih

in sicer najbolj pomembnih oddelkov iz njegove „Biologije“ ni niti prebral in vendar je o njih govoril! Kaj takega zmora pač le Haeckel, falzifikator klišejev in ignorant v metafizičnih in splošnofilozofskih vprašanjih. Haeckel je svojim poslušalcem v posebnem predavanju („Das Verhältnis des Jesuitenpaters Wasmann und des Jesuitismus im allgemeinen (!) zur modernen Entwicklungslehre“) dejal, da pater Wasmann ne more svojih opazovanj pri gostih termitov drugače razlagati, kot s pomočjo darvinizma! — In vendar je Wasmannova knjiga odprve do zadnjestrani naperjena proti darvinizmu! Wasmann osvetljuje v svojem pismu nesramnost Haecklovo na dostojen, a resen način: mislimo, da si Haeckel ne bo več upal o njem tako pobalinsko lagati. Wasmann povdarja, da je on nasprotnik darvinizma, da ne pripoznava izključne veljave naravnega izbora in da je tega mnenja tudi neštevilno drugih znamenitih naravoslovcev. Pač pa se mu zdi zelo verjetna descendenčna teorija in sicer taka, ki bazira na krščanskem naziranju. Nasprotno pa zastopa Haeckel mnenje, da se dá vsa smo-

trenost v naravi razlagati brez počela, ki je zasnovalo smotrenost, to je brez stvarnika. Zato protestira Wasmann z ogorčenjem proti Haeckeljevi domišljavosti, ki govori o kompromisih: med Haecklom in Wasmannom zija nepremostljiv prepad. Wasmann potem pojasnjuje Haeckelju, kaj je descendenca in kaj darvinizem. — To morabitipuč velik filozof, ki mu mora Wasmann še na dolgo in široko razlagati razlike med pojmi, s katerimi operira vsak dan: če pa Haeckel ve za to in vendar pred svojim občinstvom zamenjuje pojme, potem namenoma vara.

Potem Wasmann Haeckelju razloži te pojme, kakor je to že storil v 8. poglavju svoje knjige: Darwinizem v historičnem pomenu, torej postanek vrst zgolj po naravnem izboru (seleksijska teorija) ne pride danes več v znanstvu v poštev; darvinizem kot svetovno naziranje, ki hoče razložiti ves svetovni red s pomočjo zakona o preživelih sposobnejših vrstah in ki ga zastopa Haeckel, označuje Wasmann kot filozofski nestvor; pater žigosa način, kako Haeckel olupšuje svoje naziranje z imenom monizem:

Nov spor med Francijo in Japonsko.

London, 3. maja. Bati se je, da izbruhne nov francosko-japonski spor, ker je japonska vlada dobila dokaze za to, da se rusko brodovje še vedno nahaja pred anamitsko obalo, kjer nalaga živež in premog.

Pariz, 3. maja. Tajnik tukajšnjega japonskega poslaštva je prišel v ponedeljek v zunanje ministrstvo in prašal, ali je francoski vladi znano, da se ladje ruskega brodovja še vedno nahajajo v francoskih teritorialnih vodah. Odgovorili so mu, da menijo, da so vse ruske ladje zapustile francoske vode.

London, 3. maja. "Times" poročajo iz Tokia: Japonci so vsled vednega kršenja nevtralnosti v Indokini zelo razburjeni, ker menijo, da se Roždestvenski še vedno nahaja v nevtralnih vodah; sicer bi ne mogel 11 dni pluti semtertja brez baze.

Nameni Roždestvenskega.

London, 2. maja. Iz Tokia poroča dopisnik "Daily Mail": Tu dvomijo, da bi imeli Rusi kak gotov cilj, ker njihovo brodovje še vedno ne gre naprej. Najbrže imajo Rusi tri različne naloge. Prvič doseči Vladivostok, drugič izvabiti Japonce od njihove baze in tretjič počakati mirovnih pogajanj (!), na katere bo, kakor upajo Rusi, vplivala demonstracija (!) ruskega brodovja.

London, 3. maja. Iz Kodanja poroča dopisnik "Daily Telegrapha", da se je razgovorjal z mornariškim častnikom, ki ima zveze z rusko in japonsko mornarico. Ta je dejal, da bodo Rusi po združenju Roždestvenskega in Negogatova najbrže pluli proti otočju Liukiu, ki jih bo rabil Roždestvenski za začasno bazo in kjer se bo najbrže vršila velika pomorska bitka. V dvornih in diplomatskih krogih vlada baje isto mnenje.

Kje je japonsko brodovje?

Amsterdam, 2. maja. Današnji listi poročajo soglasno iz Tokia: Japonsko brodovje je koncentrirano severno od Filipinov. Oddelek brodovja, obstoječ iz 17 ladij, je plul včeraj od severa mimo Formoze proti Filipinem.

Japonci dvigajo potopljene ruske ladje.

London, 3. maja. Reuterjev urad poroča iz Tokia: Dela za dvignjenje potopljenih ladij v Port Arturu in Čemulpu se na daljujejo. Posameznosti se ne objavljajo. — Gotovo je, da bo japonska mornariška uprava rešila dragocene bojne ladje in križarice.

Ruski oddelki strojnih pušk za bojišče.

Peterburg, 3. maja. Včeraj je car pregledal v Carskem selu v gardni konjici formirane štiri stotnije za strojne puške, ki so namenjene za kazaške polke na bojišču.

Novi zakladi premoga.

V bližini postaje Andrejanovka na transbaikalski železnici so zaznali neizmerne sklade premoga. Državni inženirji so dognali, da so ti skladi tako velikanski, da zadostujejo za mnoga leta v svrhu preskrbovanja sibirskih železnice.

Ruske poizvedovalne ladje.

London, 3. maja. "Morning Post" poroča iz Sangaja: Rusi so si na tihem nabavili tukaj velike parnike. Sedaj imajo že enajst ladij, ki bodo služile v poizvedovalne namene.

Ruska zmaga.

London, 3. marca. "Daily Express" poroča iz Kodanja: Na danski dvor so došla v zadnjih dneh različna privatna pisma iz ruske carske obitelji, ki so gotova povoljnega uspeha vojne. Posebno pa zagotavlja pismo carinje-matere, da se bo posrečilo ruski vladarski hiši, postati kos težkemu položaju. Carinja Marija Feodorovna piše svojemu očetu, da je mnogo znamenj, ki kažejo na končno zmago Rusije. Zmaga da bo dobro vplivala na notranji položaj.

Na morju.

London, 3. maja. "Daily Telegraph" poroča: V Tokiu so prepričani, da se admiral Roždestvenski poslužuje indokitajskih pristanišč za dobavo premoga in v svrhu poizvedovanja. Japonske novine so zopet vznemirjene vsled postopanja Francoske. Japonska vlada molči, vendar pričakuje novih izjav z ozirom na nevtralnost.

Novi voditelj železniškega ministrstva.

Bivšemu železniškemu ministru je pisal cesar lastnoročno pismo, v katerem se mu zahvaljuje za njegovo zvesto službovanje. Novi ravnatelj železniškega ministrstva, sekcijski načelnik Vrba je bil rojen 6. majnika 1844 v Benetkah. V državno službo je vstopil leta 1866 za konceptnega praktikanta pri nižjeavstrijskem finančnem ravnateljstvu. V trgovinsko ministrstvo je bil pozvan leta 1869, kjer je deloval izključno v železniških zadevah. Vrba je bil leta 1896 imenovan za sekcijsega načelnika, leta 1900 je postal tajni svetnik in je od leta 1901 nadalje v III. činovnem razredu. Novi ravnatelj železniškega ministrstva je češkega rodu.

Kriza na Ogrskem.

Danes prične zbornica razpravo o adresi. Govoriti nameravajo Košut, Zichy, Banffy, dr. Daranyi, Wlassics in grof Apponyi. Tudi Tisza bo govoril. Liberalci bodo poizkušali preprečiti popolni spor med krono in zbornico. Opozicija namreč ne misli dovoliti vojaških novincev, prispevkov za skupne izdatke in za državni dolg. O cesarjevem popotovanju v Budimpešto so utihnile vse govorice. Cesar bo najbrže počakal, kako se bodo razvile stvari na Ogrskem. — Ugron namerava predlagati zbornici, naj strogo prepove vladi izplačati vsote za skupne izdatke, ki jih še ni dovolila zbornica. Liberalna stranka je sklenila, da se bosta vdeležila razprave o adresi poslanca Nagy in grof Keglevich. V včerajšnji seji Košutove stranke so zahtevali radikalci, naj se zahteva v adresi gospodarska ločitev in izpolnitev vojaških zahtev, a so preprečili sklep zmerni elementi. Banffyjevci so sklenili, da se bode kolikor mogoče veliko število strankinih poslancev udeležilo razprave. Razprava potem ne bo sklenjena v treh dneh, kakor je želela opozicija. Na Dunaju je cesar v posebni avdijenci sprejel Khuena Hedervarya.

Maroške zadeve.

Francoska ladja "Charente" je dokončala francoski podmorski kabel iz Kadiksa v Tanger. Znani Rajzuli je dal zažgati Duas Ramlo, stanovišče cestnih roparjev med Tangerom in Elksarom.

Liberalci in španska vlada.

Madridski listi priobčujejo odgovor španskega ministrskega predsednika Villa-

verda na protest liberalnih poslancev, ker vlada ne skliče zbornice. Villaverde izjavlja, da je pretest neutemeljen, ker vlada pred 1 majnikom ni dolžna predložiti proračuna. Vlada bo skrbela z vso silo, da ne bo moten red.

Balkan.

Basovski vali je brzojavil Porti, da so nedavno prišle v Knejt 4 angleške vojne ladje, ki so merile morskno dno z gotovim namenom, da začno utrjevati obrežje. Turška vlada zahteva pojasnila od angleške vlade.

General Concév je poslal četo pod poveljstvom stotnika Stojanova v sreski sandžak, da vjame Sandauša, ki je s svoje tolpe izvršil mnogo zločinov. Pri Meljniku je prišlo med obema do boja. Bilo je šest mož ubitih.

Redifi iz Male Azije, ki so določeni, da potlačijo upor v Arabiji, se branijo iti na vojsko. Ker turška vlada tudi iz Makedonije neče vzeti vojaštva, je v veliki zadregi.

Iz Soluna je došlo poročilo, da je Turčija zaukazala preganjati tudi grške vstaške čete. Pred kratkim so prepodili Turki grško vstaško četo med Lesnico in Begačko. Grki so izgubili 3 ubite in dva ranjenca.

Iz Sredca poročajo, da so bile v več bolgarskih mestih demonstracije proti Grkom. Osobito ostro so nastopili proti njim v Plovdivu, Varni in Burgasu.

O velikonočnih praznikih so bili v Carigradu krvavi izgredi.

Dogodki na Ruskem.

Varšava, 2. maja. Danes je mesto zopet mirno. Delavci nekaterih tovarn še niso pričeli delati. Včeraj je bilo ubitih 31 oseb.

Varšava, 2. maja (ob 6 uri zvečer). Danes se je zelo pomnožilo število stavkajočih delavcev.

Varšava, 2. maja. Zaradi včerajšnjih dogodkov je izdalo vodstvo socialističnih strank na Poljskem oklic, v katerem proglašajo splošno stavko.

Varšava, 3. maja. "Kurier Warszawski" potrjuje poročilo, da je priobčilo glasilo socialističnih strank na Poljskem in Litavskem oklic, ki proglašajo splošno stavko.

Kišenev, 3. maja. O velikonočnih praznikih je bilo tu mirno, ker so bile pripravljene oborožene patrulje.

Sosnovice, 3. maja. Stavkati je pričelo veliko delavcev v sosnovškem in kališkem okraju. Delavci so mirni.

Berolin, 3. maja. Iz Rima poročajo, da je odposlal papež o preglasitvi tolerančnega ukaza carju brzojavno čestitko, v kateri izraža upanje, da bo verskemu miru sledil tudi politični mir na Ruskem.

Varšava, 3. maja. Danes ponoči so pokopali 31. oseb, ki so bile ustreljene pri zadnjih izgredih. Mrlič niso bili pokopani v krstah. Prevoz in pokop je stražilo kegnjenstvo. Na Kazaški cesti sta dva moža težko ranila nekega policista. Manjši spopadi so bili tudi danes. V Lodzu so bile včeraj ubite štiri in ranjene tri osebe. Nekega policista, ki je zašel med množico, so zabodli. Danes zjutraj je bil smrtno nevarno s štirimi strelj ranjen policijski nadstražnik Ponjadovski.

Varšava, 3. maja. Včeraj ponoči je poizkusilo 40 mož ukrasti na pravoslavnem pokopališču slavno podobo čenstohovske Matere božje. Tatove so prepodili vojaki, ki so tudi prijeli enega z bombo oboroženega moža.

Varšava, 3. maja. Tukajšnje cerkve so danes dopoldne prenapolnjene, ker je obletnica preglasitve ustave, ki je bila proglašena 3. maja 1791. Ceste je močno zastražilo vojaštvo, ker so se bali nemirov. Nekateri listi dva dni niso izšli, ker stavkajo črkostavci. Danes zjutraj je bil ustreljen neki policijski podčastnik. Napadalec je pobegnil.

Varšava, 3. maja. Večerni listi so izšli zopet včeraj zvečer. Iz Kališa poročajo, da so vdrli vojaki pri zadnjih nemirih v cerkev, kjer so umorili nekega moža in neko ženo ter ranili več oseb.

Poznanj, 3. maja. Tukajšnji listi poročajo, da je obsodil prekisod 15 delavcev na smrt, ker so se udeležili predvčerajšnjih izgredov. Obsodbo so izvršili takoj.

Peterburg, 2. maja. Neki carski ukaz dovoljuje kmetom raznih gubernij novih olajšav s tem, da so zbrisani zastanki posejil, ki so se dajala kmetom povodom slabih letin od leta 1867. do rojstva careviča-prestolonaslednika. Neki list je izračunal, da znašajo ti izbrisani dolgovi 75 milijonov rubljev.

Varšava, 3. maja. V nemirih zadnjih dni je bilo ubitih okoli 300 oseb.

Velikonočne skrbi na Ruskem.

V velikonočnem članku izraža "Novoje Vremja" jako mračne misli, ki kažejo, da so v Rusiji duhovi jako pobiti. Najprej po-

pisuje nesrečo grozne vojske, potem pa govori o notranjem položaju:

"Se mračnejšo senco meče na nas strah in prepričanje, da nam groze že kužne bolezni in lakota in s tem združeni nevarni nemiri med prebivalstvom, zlasti med onim stanom, na katerem sloni vsa moč in slava Rusije. Zato je pa treba, da nemudoma z bratsko pomočjo priskočimo ruskemu kmetu. On celo državo živi in vzdržuje, on največ trpi in ima zato pravico, da tirja svoje vstajenje k novemu življenju, zdravemu in človeka dostojnemu, v polnem uživanju državljanskih pravic. Velike so njegove zasluge, kakor so velika tudi njegova bremena, ki se mu morajo kmalu olajšati."

Ruski list nato trdi, da se mora zdaj takoj določiti program za reformo, a posameznosti se naj izvedejo potem, ko neha vojska.

Dnevne novice.

Nesramnost "Soče".

Včeraj izšla "Soča" prinaša nadaljevanje onega "glasovitega govora Strossmayerjevega", ki so ga skrpali pamfletisti in o katerem je Strossmayer sam izjavil, da ga ni nikdar govoril. To je vendar vnebovpijoča nesramnost! "Soča" se ne more izgovarjati, da ne ve za falsifikacijo, ampak dobrovedé, da laže, objavlja ta podli spis! Ali bodo sedaj vendar enkrat izpregledali obžalovanja vredni naročniki tega ničvrednega glasila, kako podlo se iz njih norčuje in kako nesramno jih pita z lazmi! Če se upa čez Strossmayerja tako lagati, kako laže šele o drugih!

Udarci goriškim Slovenom.

Pred kratkim so imenovali gruntovničarjem za Gorico Laha, ki ne zna slovenski, dasi je bilo za to mesto na razpolago popolnoma sposobnih kandidatov. V Sežano so poslali sodn. pristava, ki ne zna slovenski, dasi bi se dobil za to mesto sposobnejši uradnik; sedaj pa moramo beležiti imenovanje sodnega tajnika za Gorico, ki ne zna slovenski! Iz Trsta prihaja, kakor se vidi po teh imenovanjih, nov tok, ki hoče preplavljati z laškimi sodn. uradniki, kar jih ni že tako preveč, in sicer celo s takimi, ki ne znajo slovenski! 75% in še rajše več je dela s Slovenci na goriških sodnijah; kako naj tukaj dela človek, ki ne zna slovenski?

Župnijski izpit se izvršili 4. maja:

Jakob Benedičič, Peter Janc, Blaž Rebol, Leonard Zupan, Jakob Žust. Štirje gospodje so pa delali izpit iz prve polovice.

Umeščen je bil dne 2. maja č. gošpod Matija Kadunec, župni upravitelj v Preloki, za župnika na isto župnijo.

Kako Nemci slave Schillerja. V Ravensbergu na Württemberskem je okrajni šolski svet predlagal, naj se šolskim otrokom podari spominsko knjigo o Schillerju. Pripravljalni slavnostni odbor se je pa izrekel proti temu in za to, da dobi vsak otrok pri slavnosti eno klobaso s kruhom, češ, da bo to otroke bolj razveselilo, nego spominska knjiga o Schillerju. Če bi se kaj takega zgodilo pri kakšni slovenski spominski slavnosti, to bi bilo upitja po nemških časopisih!

Trgovina z vinom v Italiji se je poslabšala. Italija že čuti posledice odpravljene klavzule. V Siciliji nimajo skoro nikakega posla z izvažanjem vina; slično je v drugih krajih.

S pada padel. Tone Krašna, oženjen zidar iz Budanje, je delal pri zidarskem mojstru Furlanu v Predjambi. Ponoči je spal na podu posestnika Jožefa Srebotnjaka na senu. V spanju je padel kake 3 metre visoko na tla, ker ga je Furlan našel drugo jutro nezvestnega ležati; čez dva dni potem dogodka je Krašna umrl.

Otrok utonil. Uršula Jesihar, posestnika žena na Studu, je pustila 6 let staro deklico Ivanko, katera sta zakonska Jesihar za svojo vzela, med tem ko je kruh pekla pred hišo igrati. Deklica je med tem zašla v potok Mlinšca ter utonila.

Kebrovo leto. Deželni odbor je izdal naslednjo okrožnico vsem županstvom: Letošnje leto je kebrovo leto. Poveljeno je deželni odbor po posebnih okrožnicah opozarjal županstva, da skrbé za strogo izvrševanje deločil zakona z dne 17. junija 1870, dež. zak. števil. 21, v svrhu uspešnega pokončevanja hroščev — kebrov. Nad vse škodljivi so kmetijstvu pa tudi gozdarstvu majnikovi hrošči. Zato velevala deželni zakon iz leta 1870. v § 3: "Prav tako morajo vsi posestniki, vživalci in najemniki zemljišč hrošče, dekler letajo, v ob-

kot historično dejstvo; na vsak način se pa psihično življenje človekovo ne da razložiti potom razvoja. Wasmann pravi Haeckelju: "V Vaši „Sistematiški filogeniji“, ki je bila pisana za „učenjake“, ste v predgovoru dejali: „Samoobsebi je umevno, da je nauk o živalskem človekovem pokoljenju le hipoteza; kjer pa pišete za „ljudstvo“, tam obravnavate ta razvoj kot zgodovinsko dejstvo, dasi dobro veste, da je mnogo učenjakov, med njimi tudi Klaatsch, tega naziranja, da tvorita človek in opica dve popolnoma neodvisni razvojni vrsti, ki morda pohajati iz nekega tipa sesavcev v pradobi. Pa tudi ta podmena, ki ste jo vi le mimogrede omenili, dosedaj še ni nezoološko in ne paleontološko dokazana."

Proti koncu svojega pisma pove Wasmann Haeckelju odkrito, da je njegovo filozofsko znanje čiste inferiorno. "Kdor ima take pojme o duhu in o vsem, kar ne sestoji iz tvornih atomov in mehanskega gibanja kakor Vi, ta spleh ni dovzeten za psihološke dokaze: Kajti Vam manjka najelementarnejše filozofske izobrazbe. Zato zaradi mene

lahko ostanete strasten materialist; jaz Vam Vaše skromnosti ne zavidam. Zato se le norčujte iz „dualskega naziranja“, kakor ste to storili v Vašem drugem berolinskem predavanju.

Kako malo Vi razumete to naziranje, stedokazalistem, ko ste dejali, da je po dualškem naziranju duša „božje narave“; v neločite pojmov „duh“ in „Bog“.

Končno odgovarja Wasmann na nasvet Haecklov, naj izstopi iz jezuitskega reda. „Če res ni Boga, nesmrtnosti duše in večnega življenja, kakor trdite Vi, potem sem jaz zares zelo nespameten, če živim požrtvovalno življenje kristjana, katoliškega redovnika. Če pa je Bog in nesmrtna duša ter večno življenje — kar je moje trdno prepričanje — potem ste Vi nespameten. In o tem se boste morali enkrat, gospod profesor, prepričati — upajmo, da ne prepozno."

Franc Tersegla.

roku, ki ga stavi župan, od svojega sadnega drevja, potem od drevja ob gojzdnih robih, vsak dan ob jutranjih urah otresati in pokončevati. Na polju se morajo črvi (egrci) pri oranju zemlje za plugom pobirati in pokončevati. § 4: „Župan mora paziti na to, da vsi posestniki izpolnjujejo te dolžnosti. Kjer ni poljskega čuvaja, mora župan za dotični čas najeti enega ali več nadzornikov, kateri se, ako bi to treba bilo, plačajo iz občinske blagajne. V vseh primerljiveh, kjer se pokončevanje hroščev opusti, mora se to dati izvršiti na stroške obotavljajočega se posestnika.“ Županstvu daje nadaljni paragraf 5. tudi oblast, zamudnikom ki ne izvrše svoje dolžnosti pri pokončevanju hroščev, naložiti globe do 40 K. Deželni odbor se nadeja, da bodo županstva z vso skrbjo pa tudi strogostjo vršila svojo dolžnost, katero jim veva zakon. Zato naroča deželni odbor, da županstva nemudoma dajo oklika, kakor veva to § 9. omenjenega deželnega zakona, da morajo vsi posestniki brez odlašanja vse potrebno ukreniti, da se hrošči v polni meri pokončajo. Ker je c. kr. deželna vlada tudi c. kr. deželni šolski svet naprosila, da dovoli šolskim voditeljem in šolski mladini sodelovati pri pokončevanju hroščev, mogla bodo županstva pritegniti tudi šolsko mladino v to delo in jim je v tem oziru dogovoriti se z voditelji ljudskih šol. Le če vsi gospodarji zemljišč store svojo dolžnost, je mogoče uspešno pokončevati hrošče, zato naj županstvo strogo pazi na to, da vsak stori svojo dolžnost, tudi če bo treba proti malobrižnim uporabljati po zakonu dovoljeno kaznovanje istih. Deželni odbor naroča končno, da mu županstvo do konca maja t. l. poroča, kaj je ukrenilo v svrhu pokončevanja hroščev in kake uspehe je v občini v tem doseglo.

— **Kaj se vse pripeti v krčmarski obrti.** Poročajo nam, da nekdo v Brdih izvršuje že 29 let krčmarsko obrt. Ni imel nikakega ukora od strani oblastnih, vse je šlo vedno v redu. Z novim letom je bil opustil začasno krčmarjenje ter to naznanil finančni straži. Kar mu pride 22 febr. t. l. finančna straža v hišo, prebere tam neko povelje, zapečati klet, v kateri je bilo okoli 50 hl. vina, ter odide. Gospodar je ostal torej brez kaplje vina z družino in delavci. Bilo je očitno, da ga je moral kdo ovaditi pri finanči. Pri finančnih oblastih pa se take reči navadno vlečejo naprej po dve, tri leta. V Gorici mu povedo, da ga je nekdo zatožil ter da bo trajala vsa reč najmanj šest mesecev ali pa še več. Sicer pa če položi 1700 K varščine, mu odpečatijo vino. Pritožil se je že drugje, in slednjič so mu čez sedem tednov odpečatili vino. Stvar je končana, ali vsa branitev stane gospodarja 109 kron! To je lepa dobrota c. kr. oblasti!

— **Hrvatje in Srbi.** Na sestanku hrvaških in srbskih književnikov v Zagrebu je izjavil Srb dr. Skerlić, da bo uredništvo „Srpskega književnega glasnika“ sklenilo priobčevati tudi hrvaška in balgarska dela, „Matica srpska“ izda izbrana dela Gjalskega. Prihodnji mesec bodo predstavljali na srbskem gledališču v Belgradu hrvaško dramo. — Komerza se je udeležilo 80 oseb.

— **V Ameriko pobegnil** je gostilničar Jožef Vintar iz Smihela pri Novem Mestu, ker se je bal kazni vsled grdega ravnanja s svojo ženo.

— **Milarija.** Na tej bolezni je obolelo v novomeški okolici doslej 15 žensk, od katerih jih je 5 umrlo.

— **Izrabljevanje vodnih moči na Gorenjskem.** Tovarna za izdelovanje strojev v Leobersdorfu, tvrdka Ganz & Comp., namerava v svrhu, da preskrbi več krajev na Gorenjskem z električno silo, zgraditi na potoku Završnica pri Mostah napravo za vodno moč z električno centralo in je predložil zadevne načrte prosila za vodopravno dovoljenje. Obravnava bo na licu mesta dne 17. maja ob pol 10. uri dopoldne.

— **Pri občinskih volitvah v Ločniku** baje ni zmagala sloven. stranka ampak z dosedanjim ultraitalijanskim gospodarstvom nezadovoljni združeni kmetje. — Novi župan je Lah, ki se pa piše za Kraševca.

— **Železniški most pri Radovni** že delajo. Zgradba bo dolga 70 m. in bo gotova v 3 in pol mesecih. Napravljala bo v romantični okolici impozanten vtisek.

— **Redni občni zbor „Deželne zveze kranjskih obrtnih združenj“** s sedežem v Ljubljani se bode po sklepu občnega zbora z dne 5. maja 1904. vršil letos v nedeljo, dne 7. maja ob 1. uri popoldan v združenem lokalni „pri Slonu“ v Rudolfovem. Poleg običajnega sporeda se nahajajo še sledeče točke na dnevnem redu: Predlog, da postavi zavarovalnica proti neugodam v Ljubljani svojega zastopnika. Predlog glede izvrševanja obrtnega dela v prisilni delavnici in kaznilnicah. Obrtne oblasti in pa obrtne zadrage. Gospode zastopnike (delegat) obrtnih združenj, zlasti rokodelske zadrage v Rudolfovem se prosi,

da se zanesljivo udeležijo občnega zbora in da prinesejo seboj izkaznico, s katero se je treba izkazati pri zveznemu načelnstvu.

— **Osebnosti.** Na mesto radi bolezni za šest mesecev umirovljenega gozdne komisarja g. Avgusta Gugelja je prideljen v Novo mesto c. kr. gozdarski praktikant gospod Rudolf Lampe. — **Novoimenovani davčni adjunkt** g. Jurij Kramberger je prideljen davkarji v Litiji. — **Provizorična pomožna poštna uradnica** g. Ivana Belar je prestavljena iz Rovt v Spodnji Logatec. — **Kanonik** tržaškega stolnega kapitlja, Ivan Buttignoni, je imenovan katehetom na c. kr. italijanskem gimnaziju v Kopru. — **Predsedništvo tržaškega finančnega ravnateljstva** je imenovalo računskega praktika Josipa Bezeka računskim asistentom.

— **Odlikovanje.** Na mednarodni perutninarski razstavi v Solnogradu od dne 23. do 25. aprila t. l., je debil znani perutinar gospod Anton Lehman, imetelj I. kranjskega perutninarskega zavoda v Trzinu, za tam razstavljeno plemo čistokrvnih rumenih Orpington najvišje odlike, častno darilo. Pač lep domač napredek!

— **Dogodek v Medvodah.** Sedniško postopanje proti Ivanu in Fr. Okornu iz Ljubljane ki sta bila nastavljena v medvodski tovarni in sta bila obdolžena od mesarja Josipa Jesiha v Medvodah, da sta posegla v njegove rodbinske razmere in nevarno pretela natakarije, je ustavljena. Sodišče je izjavilo, da nima zadostnih vzrokov za nadaljno postopanje. Glede obtožbe Jesihovih rodbinskih razmer je bil Fran Okorn oproščen, ker so priče ugodno izjavile zani.

— **Iz Trsta poročajo,** da je za drž. poslanca tržaške trgovske zbornice izvoljen Cesar pl. C. o m b i s 30 glasovi.

— **Napad na slugo v Zagrebu** je bil flagiran. Josip Toth ni bil napaden, ter je samo napad flagiral.

Štajerske novice.

— **Š. Umr.** Dne 9. maja lanskega leta je neki kmet našel pod mostom neke struge tik železnice v Selah pri Brežicah tamenjega posestnika Jožefa Vimpolška mrtvega. Zdravniki so neki spoznali, da je Vimpolšek padel na usta v vodo in se zadušil. Orožniki so takrat poizvedeli, da je bil Vimpolšek v gostilni Sušejevi v Gaberjah do pozne nočne ure in da je imel s Horvatičem iz Mihalevca prepir. Ker se ni dalo dokazati, da je Horvatič povzročil Vimpolškovo smrt, se je ustavila preiskava. Hčerka nesrečnega Vimpolška je nekaj sumljivega izvedela in orožniki iz Brežic so poizvedovali še enkrat, prišli Horvatiča in ga izročili v nedeljo sodišču v Brežicah.

— **Š. Odvetniške vesti.** Iz Maribora poročajo: V pisarno gosp. dr. Feldbacherja pride g. Ivan Trstenjak, odvetniški kancipijent pri g. dr. Rosini, v pisarno gospoda dr. Rosine pa pride g. dr. J. Dimnik z Dunaja.

— **Š. Duhovniške vesti.** Instaliran je na župnijo Marija v Pušcavi čast. gosp. Gašper Zrnko. Prestavljena sta č. g. Ivan Lorbek, kaplan pri Mariji v Pušcavi, v Griže, in č. g. Rudolf Kocič, kaplan v Grižah, v Slivnico pri Celju.

— **Š. Porotne obravnave v Celju** se prične dne 8. maja. Pred porotnike pridejo: Franc Belihar, uboj; Janez Durnick, uboj; Alojzij Počivalnik, požig; Jan. Knaus, posilstvo; Andrej Horvatič in tovariši, uboj; Julij Hanel, tatvina.

— **Š. Pivovarna v Zalcu in Nemci.** Nemški štajerski listi so poročali te dni, da je slovenska pivovarna v Zalcu morala izliti 8000 hl. piva. Da nemške graške pivovarne izlijo na leto več tisoč hektolitrov piva, to so pa zamolčali pošteni nemški poročevalci.

— **Š. Slovenski ljudski shodi** bodo v kratkem v Slov. gradu, v Zalcu in v mariborskem okraju.

— **Š. Pravica v Avstriji.** Občina Marija Gradec pri Laškem trgu je sklenila, da sprejema samo slovenske dopise. Okrajno glavarstvo je določilo, da mora sprejemati tudi nemške dopise na podlagi § 19. Kar mora ta občina, bi moral tudi Maribor, Celje itd.!

— **Š. Otrpnenje tilnika.** To bolezen imajo baje že v Gradcu, kjer sta se zgodila dva slučaja, od katerih je bil eden smrten. Mestni fizikat tega ne dementira.

— **Š. Protestantstvo eervek v Celju** so pričeli graditi 1. t. m.

— **Š. Kaj se Slovencem v Mariboru vse lahko pripeti.** V sredo je bila pevška vaja v „Slovanski čitalnici“. Prišli pa so nemški mariborski pobalini in metali kamenje skozi okno. Gospod Fran Girstmayer, poglejte si svoje ovčice, ki jih tako zelo hvalite. Gospod Girstmayer, mesto Slovence napadati, učite rajše svoje ljudi dostojnosti!

Ljubljanske novice.

— **Ij Čegav je svet pred kazino?** Včeraj popoldne se je nadaljevala razprava. Zastopnik mestne občine g. dr. Novak naglašja, da se se pota v „Zvezdi“ že pred l. 1850. smatrala kot javna. Mest. občina je trpela prostovoljno, da je smel najemnik kavarnar postavljati v „Zvezdi“ stole. Prizidan je balkon pred kazino, in se zato ne sme zahtevati njegove odstranitve. Toda ta balkon ne ovira pasaže, kakor je ovira spodnja veranda, ki ni zidana, marveč lesena in se lahko umakne brez poškodbe. Da je pot, kjer stoji spodnja veranda javna, dokazuje, ker je mestna občina napravila l. 1886. tam trotoar. Javen značaj potov v „Zvezdi“ se je od nekaj pripoznaval s strani mesta kakor prebivalcev. Za kostonjenimi drevesi postavlja še le nekaj let kazinski kavarnar stole in mize. Zastopnik „Društva Kazine“ naglašja, da je že od nekaj rabila kazinska kavarna veranda in prostor v „Zvezdi“. Od l. 1850. nadalje je vedno sklepala z najemnikom pogodbo, v kateri je bilo kazinskemu kavarnarju naročena uporaba teh prostorov. Tudi ni prostor v „Zvezdi“, kjer postavlja kavarnar mize in stole zagrajen z bariere tako, kakor je zagrajen drugod „Zvezda“. Mesto ni nikdar ugovarjalo proti uporabi prostorov. Končno je „Kazinsko društvo“ že pripoznalo, da nima pravice postavljati mize in stolev za kostonjevimi drevesi — katero izjemo je zastopnik občine takoj na znanje vzel.

— **Ij Prijet pustolovec.** Pred nekaj dnevi je prišel v Ljubljano predrzen pustolovec, ki se je nastanil pri „Bavarskem dvoru“. Vpisal se je v zglasilnico za „dr. Pavel pl. Kreis z Dunaja“. Predstavil se je tudi nemško-nacionalni družbi, ki se shaja vsak večer v tem hotelu kot medicincec. Družbi je učeni medicincec tako imponiral, da so ga povabili k „štam tiš“ in potem ž njim popivali kar se je dalo. Gostilničarju je bil tako všeč, da ga je povabil predvečerašnjim na studenec. Baje mu je tamošnja okolica zelo ugajala. Popival je tudi v kazini tako dolgo, da mu je zmanjkalo drobiža. Gospod „dohtar“, ki bi bil prišel rad iz te zadrege, jo je hitro pogruntal in napeglal kavarnarja, da je izgubil denarnico s 400 K in da naj mu ta posodi 20 K, katerih seveda ni dobil. O dobrotljivem g. dohtarju je pa izvedela policija, ki ga je povabila tudi k „štamtiš“, kjer je povedal, da je Pavel Ilgner, cerkveni slikar iz Lipskega. Sedaj se je izkazalo, da je ta pustolovec zasledovan od raznih oblastev radi hudodelstva goljufije. Pri njem so našli pismo neke dunajske dame, ki se v pesmi poslavlja od lopova, češ, da se ji zdi, da se za vedno loči od njega. Sumila je prav Pustolovca so oddali c. kr. deželnemu sodišču, odkoder ga pošljejo v Inomost, ker je tudi od tam zasledovan.

— **Ij Dela na novem pokopališču** so ustavili radi nekaterih prepornih točk.

— **Ij Vlomili** so predvečerašnjim popoldne neznani tatovi v stanovanje zlatarja Košaka v tivolski grad. Bili so pa najbrže prepošeni, ker so odnesli le nekatere malenkosti.

— **Ij Umrli** je v Ljubljani zasebnica Frančiška Schischkar, stara 74 let.

— **Ij Pogreb** gospe Perschetove bo jutri ob 3. uri popoldne.

— **Ij Pevski zbor „Glasbene Matice“.** Odbor uljudno in nujno prosi vse gospode pevce, da bi blagovolili redno in polnoštevilno prihajati k pevskim vajam za koncert povodom skupščine „Zveze slovenskih pevskih društev“ dne 9. julija. Ako bi vsi redno prihajali, bi bile vse točke hitro in pred veliko vročino naštudirane. Dela bi bilo na polovico manj. Naj bi vsak pevec premislil, da se gre tu za važno kulturno delo Slovenstva. — Prihodnja izkušnja je za prvi in drugi bas v petek, dne 5. maja, za prvi in drugi tenor v ponedeljek, dne 8. maja.

— **Ij Nemške šmarnične govore** v stolnici ima vsak večer ob 7. uri izborni govornik redemptorist p. Franz.

— **Ij „Ljubljanska društvena godba“** priredi danes zvečer koncert v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri zvečer; vstopnina prosta.

— **Ij Umrli** so: Helena Pečnik, sprevednikova hči, 16 dni, Cerkvene ulice št. 21. Marija Krulc, železniškega uslužbenca žena, 64 let, Sv. Petra cesta št. 101.

— **Ij Nepredvidna vožnja.** Hlapec Alojzij Volko je vozil včeraj tako naglo in nepredvidno po Sv. Petra cesti s tovrnim vozom, da je podrl na tla čez cesto idočega poddesetnika Josipa Herbst 27. pešpolka. Zadelo ga je oje v prsa tako močno, da je obležal na cesti nezavesten. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v garnizijsko bolnico.

— **Ij Podirati** so začeli Mayerjevi hiši na Marijinem trgu. S tem izgine zopet kos stare Ljubljane.

Razne stvari.

Najnovejše.

— **Stavka delavcev** pri spediterjih je na Dunaju končana.

— **Paradevski,** slavni virtuozi na klavirju, je obolel v Ameriki na otrpenju tilnika.

— **Samoumor v krsti** v Ludici na Češkem si je napravil mizarski pomočnik Pickert mrtvaško krsto, preoblekel se v črno obleko ter se ležoč v krsti ustrelil.

— **Popolnoma je zblaznela** šivilja Scheller, ki je pred dnevi na Dunaju ubila svojo mater. V bolnici ondotnega sodišča je razbila železno posteljo ter je napadla strežnico, kateri je izruvala lase. Le s težavo so ukrotili blazno žensko.

— **Ustrelil se je v Lincu odvetnik** dr. Oton Kiene.

— **V dunajski dvorni operi** je bila včeraj velika panika, ker se je nekaj elektrike pokvarilo in je občinstvo mislilo da gori. Polovica navzočega občinstva je pobegnila iz gledališča. Več oseb je padlo. Občinstvo je bežalo preko njih.

— **Dijak ustrelil dijaka.** V Zenti je v sedmem gimnazijskem razredu županov sin Emil Dudas zaklical med odmorom nekemu součencu: „To sem ti dolžan“, ustrelil nanj in ga smrtno nevarno ranil.

— **Radi rubežni zblazneli.** V Risedorfu pri Brolinu sta zblazneli dve sestri v trenutku, ko je prišel k njima sodnijski sluga rubit.

— **Grof Bakunin,** sin znanega ruskega agitatorja, ki je s soprogo in tremi otroci bival v Nici, se je včeraj baje radi dolgova na igri, vrgel v morje ter je utonil.

— **Moža ustrelila.** V Budimpešti so prijeli udovo privatnega uradnika Zagonija, ker je sumljiva, da je svojega moža ustrelila. Dosedaj se je mislilo, da se je mož sam ustrelil. Preiskava je dognala, da je žena dan pred kritično nečjo kupila revolver.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Dunaj, 4. maja.** V današnji seji načelnikov klubov je bil stavljen predlog, naj bi se predloga v carinskem tarifu rešila v dveh debatah. Ker sta ugovarjala dr. Susteršič in Pacak, bo debata razdeljena v 6 skupin. Malfatti je predlagal, naj se za predlog o laški fakul. v Roveredu določi posebno večerno sejo. Predsednik je obljubil, da se bo oziral na to željo. Vse nemci ugovarjajo. Dr. Susteršič je želel, naj pride na dnevni red predloga o ureditvi kongruje.

— **Dunaj, 4. maja.** V današnji seji drž. zbora so interpelirali dr. Susteršič in tovariši trg. in naučnega ministrstva o odloku šolske oblasti na Kranjskem, da otroci ne smejo starišem donašati s pošte časopisov.

— **Dunaj, 4. maja.** Fressl in tovariši so vložili nujni predlog za reformo bratovskih skladnic. Daljši govor o pomenu vladne predloge o carinskem tarifu je imel trg. minister Call.

— **Dunaj, 4. maja.** (K. u.) Ob najlepšem vremenu se je vršila danes spomladanska vojaška parada. Prisostvovala sta ji cesar in saški kralj, katera je množica navdušeno pozdravljala.

— **Dunaj, 4. maja.** (K. u.) Zbornica poslancev danes nadaljuje drugo branje carinskega tarifa.

— **Medija izlake,** 4. maja. Župnik Jeršič danes umrl. Pogreb soboto ob pol 10.

— **Budimpešta,** 4. maja. Poslanska zbornica je pričela debato o adresi.

— **Lodz,** 4. maja. Pri včerajšnji majski pobožnosti so kazaki razporedili pobožno množico, ki je melila pred cerkvijo. Iz množice je bil baje vsled tega oddan strel, nakar so kazaki pričeli streljati in ustrelili 7 oseb. Tudi v notranjost cerkve so zadeli streli. V cerkvi je nastala strašna panika. — Več oseb je ranjenih. Zvečer je množica ubila nekega policijskega agenta.

— **London,** 4. maja. „Daily Express“ poroča in Honkonga: Moštvo nekega parnika javlja, da je zapazilo v nedeljo popoldne severno od Anama 30 do 40 ruskih vojnih ladij. Ko je parnik plul mimo brodovja, sta ga spremljale dve opazovalni križarici.

— **London,** 4. maja. „Times“ poroča iz Peterburga: Po zanesljivih poročilih iz glavnega stana ima maršal Ojama na razpolago 600.000 mož. Japonski vjetniki pravijo, da so se japonske divizije, katerih je bilo 13, potrojile.

— **London,** 4. maja. Iz Tokia poročajo: V japonskih in kitajskih vodah je gosta

megla. Dne 2. maja je bilo rusko brodovje pri Dayoti ter je iskalo usidrališča, ki bi ne segalo v francosko nevtralnost.

London, 4. maja. Najnovejša vesti poročajo, da so videli rusko brodovje pri Dayoti, torej v francoskih vodah, a da se je pripravljalo, da zapusti to točko.

Pariz, 4. maja. Čuje se, da se je predsednik Loubet s kraljem Edvardom dogovarjal, kako prirediti mirovna pogajanja med Rusijo in Japonsko.

Pariz, 4. maja. „Echo de Paris“ javlja iz Peterburga: Mornariško ministrstvo odločno dementira, da ima Roždestvenski na krovu tuje moštvo.

Pariz, 4. maja. „New York Herald“ poroča iz Washingtona: Predsednika Guatemale, Cabresa, so pred katedralo umorili. Pričakujejo vstaje.

Sofija, 4. maja. Represalije za grška nasilstva v Zagoričanih so kmalo sledile. Ceta, broječa 80 Bolgarov, je napadla sosednje grško mesto Plizuro ter je ubila 70 Grkov, med temi mnogo onih, ki so se vdeležili klanja v Zagoričanih.

Tržna poročila

od dne 3. maja 1905.

Budimpešta. Pšenica za maj 18 40 do 18 42; rž za maj 14 80 do 14 82; oves za maj 13 92 do 13 94; koruza za maj 14 98 do 15.—
Pšenica: ponudbe zadostne, dobre, povpraševanje dobro, vzdržano. — Prodaja 32.000 met. st. za 5—10 stotink zvišanja, koruza trdno, vzdržano. — Druga žita nespremenjeno. — Vreme: lepo.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Področje v m. m.
3	9. zveč.	738 4	+14 7	sr. jz. h.	jasno	
4	7. zjut.	739 8	+10 0	brezvetr.	"	0 0
	2. pop.	737 6	+20 5	sl. svzh.	sk. obl.	

Srednja včerajšnja temp. +15 90, norm. +12 40.

Potrni globoke žalosti naznanjajo podpisani žalostno vest o smrti svoje iskreno ljubljene matere, oziroma tašče in stare matere, gospé

Karoline Persché

c. kr. višje-sodnega svetnika vdove

ki je danes, dne 1. maja ob 1/7. uri zjutraj po dolgi bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki drage pokojnice bodo v petek, dne 5. maja ob 3. uri popoldne v hiši žalosti Marijin trg 3 blagoslovljeni, in nato položeni na pokopališče k sv. Krištofu v rodbinsko rakev.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi Marijinega oznanenja. Ljubljana, dne 3. maja 1905.

Rudolf Persché, c. kr. okr. sodnik, P. Bernhard Persché, upravnik opatije Rein. Alojzij Persché, trgovec, sinovi; Albina in Marija Persché, hčeri; Jeane Persché roj. Furlan, Mici Persché roj. Maternleitner, svakinji; Linca in Heri vnuka.

CINKARNA.
Izurjeni valjači, vlivači in rezači se sprejmo.

Dopisi pod „W. H. 2341“ na Rudolf Mosse, Dunaj I. Seilenstätte 2. 886 2—1

la mast

1 kg 78 v poljubni množini razpošilja franko 688(29-20) Lad. Urban i dr. Praga-Žižkov.

Lepo stanovanje

z 2 sobama in vsemi pritliklinami, se zaradi odpotovanja odda s 1. junijem.

Poizve se na Karlovski cesti 32 pri gosp. Alojziju Gangl. 913 3—1

Vozni red

državne železnice

veljaven od 1. maja 1905.

Odhod iz Ljubljane.

Proti Trbižu.

Ob 12. uri 24 min. ponoči osebni vlak na Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, preko Selzthala v Ausse, Solnograd, preko Klein-Reiflinga v Steyr, Linc, preko Amstetna na Dunaj.

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontebo, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, preko Selzthala v Solnograd, preko Klein-Reiflinga v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Praga, Lipsko, preko Amstetna na Dunaj.

Ob 11. uri 44 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontebo, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Inomost, Bregenc, Genf, Pariz, Dunaj.

Ob 3. uri 58 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, preko Klein-Reiflinga v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga (direktni voz I. in II. razred), Lipsko, preko Amstetna na Dunaj.

Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (direktni voz I. in II. razreda.)

Proti Rudolfovom in Kočevju.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Stražo-Toplice, Kočevje.

Ob 1. uri 5 min. popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Stražo-Toplice, Kočevje.

Ob 7. uri 8 min. zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje.

Dohod v Ljubljano na južni kolodvor.

Od Trbiža.

Ob 3. uri 23 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja preko Amstetna, Monakovega, Inomosta (direktni voz I. in II. razreda), Solnograda, Franzensfesta, Linca, Steyra, Ljubna, Celovca, Beljaka.

Ob 7. uri 12 min. zjutraj osebni vlak iz Trbiža.

Ob 11. uri 10 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja, preko Amstetna, iz Prage (direktni voz I. in II. razreda), iz Karlovih varij, Heba, Marijinih varij, Plzna, Budjevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genfa, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella a/S, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Smohora, Pontebe.

Ob 4. uri 29 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontebe.

Ob 8. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Monakovega, Pontebe, preko Selzthala, iz Solnograda in Inomosta, preko Klein-Reiflinga, iz Steyra, Linca, Budjevic, Plzna, Marijinih varij, Heba, Francovih varij, Prage, Lipskega.

Od Rudolfovega in Kočevja.

Ob 8. uri 44 min. zjutraj osebni vlak iz Rudolfovega in Kočevja.

Ob 2. uri 32 min. popoldne osebni vlak iz Straže, Rudolfovega, Kočevja.

Ob 8. uri 35 min. zvečer osebni vlak iz Straže, Rudolfovega, Kočevja.

Odhod iz državnega kolodvora.

Proti Kamniku:

Ob 7. uri 28 minut zjutraj mešanec
" 2. " 05 " popoldne "
" 7. " 10 " zvečer "
" 10. " 45 " po noči le ob nedeljah in praznikih.

Dohod na državni kolodvor. iz Kamnika.

Ob 6. uri 49 minut zjutraj mešanec
" 10. " 59 " dopoldne "
" 6. " 10 " zvečer "
" 9. " 55 " ponoči le ob nedeljah in praznikih.

Nov dohodek

vsakomur. Zahtevajte brezplačno dopislatev mojega umetno izvršene prospekta Anyal Ignatz Budimpešta, Kerepeserstrasse 6. 792 10—10

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

912 1—1

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Naprodaj je hiša

št. 41 v Stožicah, obstoječa iz dveh sob, shrambe in kleti. Pri hiši je sadni vrt in vodnjak. Skupna cena 3200 K.

914 3—1

Poizve se istotam.

Rezbarski pomočnik

za cerkveno delo se takoj sprejme. 911 4—1 Dela je za delj časa.

Naslov: Jakob Golobčič, podobar Sv. Tomaž pri Ormožu, Štajersko.

Stanovanje

Valvazorjev trg.

3 sobe s pritliklinami v prvem nadstropju so oddati za avgust-termin.

910 1

Vpraša naj se istotam.

Preizkušanje strelovodov.

Za obila preizkušanja, postavljanja in popraviljanja strelovodov priporoča se 852 3—2 z velespoštovanjem

Alojzij Fakin

oblastveno potrjeni strelovodec in preskušalec Rožna dolina p. Vič pri Ljubljani.

Proda se

885 3—2

večje posestvo

v Topoljah pri Mengšu na Gorenjskem in sicer: nova hiša z novim gospodarskim poslopjem z opeko krito, 11 oralov polja, 12 oralov gozda in 5 oralov travnika. — Proda se tudi z živino in poljskim orodjem. Cena po dogovoru.

Več pove Miha Jež, posestnik Topolje št. 11.

909 3—2 Sprejme se takoj

izprašan kurjač

v pivovarno Auer.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov

915 1—1

Za gl. 1 95.

1 prekrasno pozlačena precijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošajček za denar, 1 žepni nožek s pravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3 % duble zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simli briljantov, zelo podobni, 3 šalji predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 1 95. Razpošilja proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna tvrdka

P. Lust, Krakov št. 565.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezn na mehuru in ledvicah katarah v sapniku ali prebavnih organih.

VITA

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kasnerju. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah. 866 10—2

Voda!

Voda!

Voda!

Prva in edina domača tvrdka za vse vodovodne naprave.

Inženir in vodni tehnik

K. LACHNIK

stavbeni podjetnik

144 4—4

Fran Josipova cesta 7 v Ljubljani Bethovenove ulice 4

prevzema sestave načrtov in proračunov za vodno preskrbitev kakor tudi brezhibno izvršitev takih naprav po zmernih cenah.

Tehnične izjave so brezplačne.

Tudi načrti so brezplačni, ako se izvršitev stavbe poveri tvrdki.

Najboljša izpričevala o 25 vodovodnih napravah na Kranjskem, izvršenih pod osebnim vodstvom lastnika tvrdke, so vsakočasno na razpolago.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

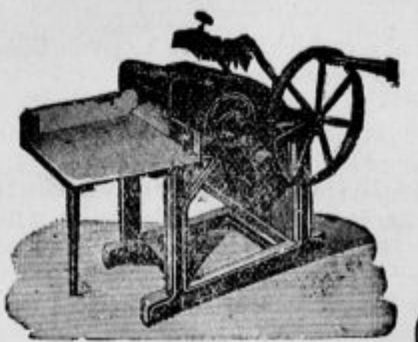
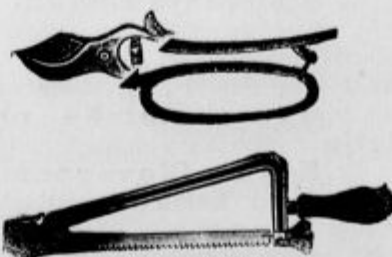
Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strebelsasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloževala javno. 18 150—48